

Euangelische herinneringen aan bedroefden.

<https://hdl.handle.net/1874/351156>

gll

(6)

**EUANGELISCHE
ERINNERINGEN**

AAN

BEDROEFDEN.

ACHTSTE DRUK.

Te ROTTERDAM,

bij NICOLAAS CORNEL,

Drukker van het Nederlandsche Zendinggenootschap.

1851.

N°. VI.

Kerkelijk goedgekeurd bij de E.
Classis van H A A R L E M, Januarij
1805.

VOORBERIGT.

*Gecommitteerden van het Nederlandsche
Zendeling-Genootschap, tot het opstellen,
verzamelen en uitgeven van kleine Stukjes,
ter bevordering van Evangelische kennis
en Godzaligheid, ook bij mingeoefenden;
namelijk: R. J. VAN DER MEULEN,
B. VAN MARKEN, J. CLARISSE,
A. L. M. Phil. en Theol. Doct. en Prof.,
A. DE VRIES, L. EGELING, J. C.
VORSTMAN en R. ADRIANI, Predi-
kan.*

kanten te Amsterdam, te Hoorn, te Leijden en te Rotterdam; overeenkomstig hun 'Ambt en Beroeping, dat oogmerk gaarne willende bevorderen, en in uitzigt op des Heeren medewerkenden zegen, bieden het nevensgaande Stukje hunnen Landgenooten aan; erkennende intusschen geene Uitgave voor echt, dan welke door eenen hunner, of door den Drukker dezes, onderteekend is

EUANGELISCHE

ERINNERINGEN

AAN

BEDROEFDEN.

Bedroefden! wie gij zijt — zoo de Droefheid u niet ongevoelig maakt voor eenige aanspraak — zult gij wel eenige oogenblikken hooren willen naar hetgene het Euangelie voor U, ja voor U, tot vertroosting heeft.

Ik kan, ik mag niet zeggen: weest niet bedroefd; het Euangelie zegt dat niet; het wil alleen uwe Droefheid heiligen — het wil die besturen — het wil U zoo leeren bedroefd zijn, dat gij den grooten, den wijzen, den liefderijken Besteller van uw lot er niet door bedroeft — dat gij er, geene schade, maar voordeel van hebt. Ik wil met U weenen, wie gij ook zijt — gij, die over dierbare afgestorvenen weent — over verlies van eenig aardsch genoeg, van een of ander voor u wenschelijk uitzigt, eenig tijdelijk goed, of

A een

een meer of min belangrijk gedeelte van uwe welvaart in dit leven. Ik wil met U bedroefd zijn — mij in uw geval plaatsen, en weenen met den weenende. Maar nog liever — ik wil U op eenen beteren Vriend wijzen, aan wien gij meer hebt dan aan eenig medelijdend mensch, die, hoe vele verplichting het schijnt te geven, dat hij in onze smarten deelt, onze wonden toch niet heelen kan. — Ik mag en wil U op Hem wijzen, die weende, toen Hij anderen in droefheid zag, en die nu, hoe veel zaliger en heerlijker Hij het in den Hemel heeft, echter nog medelijden heeft met onze zwakheden en gevoelig is voor onze ellenden. *Jesus weende* bij het graf van zijnen Vriend Lazarus, (a) en de tranen, die Hij stortte, leeren ons kennelijk :

Men mag wel bedroefd zijn.

De Heiland wist zeer wel, dat er niets gebeurde zonder de wijze bestelling of toelating van zijnen Hemelschen Vader. — Hij wist zeer wel, dat al wat er gebeurde of ge-

(a) Joan. II; 35.

gebeurd was, de Dood van zijnen Vriend, zoo wel als het gedrag en de denkwijze der Joden, die bij het graf waren, in het einde medewerken zou tot verheerlijking van Gods naam — en echter *weende* Hij. Hij gaf toe aan de gevoeligheid zijner menschheid. Het trof Hem, wat Hij hier zag. Het mag dan *ook ons* treffen, als wij lijden zien of zelve lijden.

Ja; ook als *wij zelve* lijden. Toen JEZUS leed, was Hij ook gevoelig, ook toen was *Hij droevig* (a). Zijne natuur had van het lijden als lijden een afschrik, ofschoon in zijn hart aan God, die Hem tot lijden riep, de onderwerping zelve was.

Door ongevoeligheid althans geven wij onder smartelijke ontmoetingen, of bij treffende verliezen, veeleer een bewijs van onaantrekkelijkheid omtrent de lessen, die de hoogste wijsheid er ons door geven wil, en van ondankbaarheid voor het goede, hetwelk wij eer wij tot lijden geroepen wierden, mogten genieten, dan van eenswillenheid met God. Onverschilligheid en gebogenheid onder Hem verschillen aanmerkelijk.

Als de ellenden, waarin gij komt, kastijdingen zijn tot bepaling van uwe aandacht bij het een of ander kwaad, waarvan Gods hand U af wil brengen, dan is het ongevoelig zijn onder die tuchtigende hand zelf misdadig, en een bewijs van verharding des harte. *Als de kastijding daar is, is zij geene zaak van vreugde, maar van droefheid (a).* God zelf heeft reden zich te beklagen, *als wij geslagen worden en geene pijn gevoelen (b).*

Het toegeven aan het gevoel en de aandoeeningen, aan het weenen en storten van tranen, is voor sommige gestellen, tot voorkoming van ongesteldheid des ligchaams, eerder aan te raden dan tegen te gaan. — Maar lieve Lijders!

Onze droefheid kan te verre gaan.

Zij kan te buitensporig zijn; zij kan tot die uitersten klimmen, dat wij naderhand redenen vinden, om ons over dat bedroefd zijn zelf te bedroeven. Gij zoudt het zeker slecht vinden van eenen uwer Kinderen, als het boos op U wierd, omdat gij het iets ont-

(a) Hebr. 12: 11.

(b) Jer. 5: 5.

ontnaamt, dat aan hetzelfde schadelijk zou
 wezen, of, omdat gij het op eene of andere
 school zond, waar het moeilijke lessen te
 leeren had, of, omdat gij er schikkingen
 voor maaktet, die tot zijne opvoeding be-
 teugeling en vorming van zijn toekomstig
 leven, noodig waren. Als gij, in alle die of
 soortgelijke gevallen, uw Kind bedroefd en
 ontevreden zaagt, niet zoo zeer over zijne
 eigene dwaasheid, onleerzaamheid of buiten-
 sporigheid, waardoor het zulke schikkingen
 van u noodzakelijk maakte — ó! het daar-
 over bedroefd te zien, zoude uw Ouderlijk
 hart meer genoeg dan smart geven, — maar
 als gij het bedroeft en ontevrede zaagt over
 uwe beschikkingen zelve, als gij merkte,
 dat het klaagde over harde behandeling, als
 gij hoorde, dat het uwe liefde verdacht,
 dat het opstootte tegen uw gezag — zoudt gij —
 met al de mogelijkheid, die er toch is van
 dwaling aan uwe zijde — niet billijk zeggen:
 » Heb ik dat bij mijn Kind verdiend? moet
 » zijne wijsheid en keuze: of moet de mijne
 » het ringsnoer van zijn gedrag zijn? zal een
 » Kind zijn Vader verdenken? » ó! gij gevoelt

alreeds, dat wij ook te bedroefd voor God kunnen zijn bij ons Lijden, — Ik wil dat voor U wat ontwikkelen. — Ziet hier dan eenige

*Erinneringen tot regeling uwer Droefheid
en matiging van dezelfde*

Die ik wensche dat, onder de medewerking des Heiligen Geestes, dienen mogen tot bedaring of leniging uwer smarten, waar over die dan ook bij U gevoelt of gedragen worden, het zij in meer bekenden of ook in meer verborgene gevallen, het zij alleen voor U zelve of ook met anderen.

1

*Er is geen Lijden dan onder het hoog
Bestuur van God.*

God regeert! God, die de hoogste volmaakt-
heid, die de liefde zelve is. Er is geen
scheepsel, dat zich zonder zijnen wil bewegen
kan. *In Hem leven wij, bewegen wij ons en
zijn wij, (a) Alles loopt af naar zijnen raad.*
Welken oorzaken er ook zijn, die ons doen

lij-

lijden, zelfs de vijandigste bewerkers van ons ongeluk, zij konden en kunnen ons nog niets doen, zonder zijne hooge toelating. Elk deel onzer lotgevallen, zelfs tot kleinigheden toe, is afhankelijk van zijnen wil.

De Heer regeert (a)

Hoe belangrijk is die waarheid! Met al het bedillen, waaraan wij ons tegen God te dikwerf bezondigen, met al de vrees, die wij soms gevoelen voor eenen vijand, die ons kwaad doet, zullen wij niet kunnen loochenen dat ons lot allerongelukkigst zoude zijn, als het in onze eigene handen was, of in die van eenig schepsel, en niet in die van den hoogen God. Dit geeft ons althans rust voor het gemoed, dat wij mogen vaststellen: niet bij geval, maar van Gods Vaderlijke hand komt mij alles toe; God, die mij kent, overal nabij is, die nimmer sterft, *die God regeert..*

II.

*God is vrijmagtig ook in de bestelling
van ons Lyden*

Het is de onafhankelijke. *Hij doet al zijn welbehagen en zijn raad zal bestaan [a]. Hij is hooger dan al wat hoog is. Hij behoeft niemand iets te vragen. Niemand mag Hem op de hand slaan, of zeggen: wat doet gij (b).*

Hij is onze Schepper, die ons formeerde, gelijk Hij alles formeerde, gewisselijk tot zijne eere, maar die dan ook recht op ons heeft, ja, het volkomenste recht om ons te gebruiken, waar, hoe, en tot wat einde Hij wil. Maar zal nu het maaksel tot deszelfs formeerder zeggen: waarom hebt gij mij alzoo gemaakt. [c] Zal een worm gaan twisten met zijnen Maker? Wat zou het, in lijden, onze klagten en bedillingen tot zwijgen brengen, als wij dit levendig voor onze aandacht hadden? Zoo bragt de hooge God den vromen Job tot stilstand. Hij werd zwaar bezocht en verloor alles. Zijne Vrienden
dach-

[a] Jes. 46: 10.

(b) Dan. 4: 45.

[c] Rom. 9: 20.

dachten, dat hij zich aan eenige zonden had schuldig gemaakt, waar over God hem tuchtigde. Job zocht zich hiervan vrij te pleiten: maar hoe kwam God in het einde tusschen beide? Uit de laatste Hoofdstukken van zijn Boek zien wij, dat God dit deed door Job te bepalen bij de verhevenheid, hoogheid en souvereiniteit zijns Makers. — En nu raakt Job tot stilte ziet zegt hij. [a] *ik ben te gering; wat zoude ik U antwoorden? ik leg mijne hand op mijne mond, en verder: met het gehoor der oore hebt ik U gehoord, maar nu ziet U mijn cog. Daarom verfoei ik mij ik heb berouw in stof en assche* [b].

III

*De Souvereine God beschikt alles met de
hoogste Wijsheid.*

Ik wil niet zeggen, dat wij altijd Gods doeleinden doorgronden, neen! die zijn dikwerf voor ons oog verborgen. *Het is de*

A 5

eere

[a] Job. 39: 37.

[b] Job. 42: 5 en 6.

eere Gods eene zaak te verbergen, zegt Salomo, [a] dat is: God handelt in zijne beschikkingen veelal zoo, dat wij den loop en het einde derzelve niet kunnen nagaan, opdat het zoo veel te meer blijken zou, dat Hij hooger is dan de menschen, wier plannen meestal uit te vorscheu zijn. In den Hemel zal van Gods doeleinde, en dus van de Wijsheid, waarmede Hij alles bestuurt, veel meer gezien worden dan hier op Aarde. Zoo lang een Tapijtwerker bezig is met zijn stuk te bewerken, en men hier en daar een gedeelte buiten zijn verband beziet, zou men ligt vragen: hoe wordt daar iets goeds van? maar als alles afge- werkt is, en van de rechte zijde bezien wordt, dan eerst bemerkt men de schoonheid van het geheel. Zoo is het ook in de beschikking van ons lot, door de Goddelijke Voorzienigheid. Soms geeft God er ons wat van te zien. Soms zoo veel, dat wij beginnen te erkennen: » Wat is het » goed dat ik in dit geval mijn zin niet kreeg! » Nu dank ik voor hetgene mij te voren » weenen deed! » En mogen wij uit zulke
 proe-

[a] Spreuk. 25: 2.

proeven en bewijzen niet vast stellen, dat diezelfde wijsheid van God, bij het afloopen van onzen weg, ten opzichte van alle zijne bestellingen, even duidelijk blijken zal? maar moeten wij dan ook zulks niet hier reeds, al zien wij het nog niet, bij voorraad in het Geloof erkennen, en uit dat Geloof bij al wat wij lijden onze bedillingen, onze ontevredenheid over Gods beschikkingen, trachten tegen te gaan en tot zwijgen te brengen, door de gedachte: God weet beter wat mij nuttig is dan ik; Hij weet welke school, welke les, welke smartelijke wonden, ik ter mijner opvoeding, opleiding, genezing en zuivering noodig heb. Het kan niet dan de hoogste wijsheid zijn — God beschikt.

IV.

Alle handelingen Gods zijn billijk en rechtvaardig.

Zoo veele wijsheid er bij God is, zoo vele Gerechtigheid is er ook bij Hem. Dat valt ons dikwijls wel niet in het oog, omdat het hier zoo zeer de huishouding der vergelding niet is, maar *zou de Regter der gan-*

gansche aarde geen regt doen? [a] Is het mogelijk, dat Hij, die zoo heilig als regtvaardig is, in zijne bedoelingen en beschikkingen, iets doen zou dat onbillijk was? Hij heeft zijne Gerechtigheid, door zijnen Zoon JEZUS CHRISTUS, ter verzoening onzer zonden, te doen lijden, verheerlijkt en opgeluisterd, om ons, ja, van zijne Genade te vergewissen maar te gelijk ook van de regtmatigheid van zijn zedelijk bestuur. Het is, als wij in lijden of in smarten komen, wel niet altijd een bewijs, dat God eene bijzondere zonden in ons te huis zoekt. Het onderwijs in het Boek van Job leert het integendeel. Ook de Vervolgingen, waar aan het Christendom, zelfs in deszelfs zuiverste tijden, zich vond blootgesteld, leeren het. Wij vinden, meer dan éénmaal in den Bijbel van *Beproevingen* en *Verzoeking*en, zelfs het op de proef stellen van iemand, opdat het openbaar worde wat kracht zijn Geloof en Liefde hebbe, of — laat mij het liever uitdrukken; — wat de Goddelijke Genade vermag op het Geloof en de Liefde zijner gunst

[a] Gen. 18: 25.

gunstgenooten, om hen, in eenig bijzonder geval, voor God verloopening te doen oefenen; of aan Hem getrouw te doen blijven. In eenen kwaden zin anders, om iemand tot zondigen te brengen — neen — zoo verzoekt God geen mensch. Zoo is (ik herhale het) eenig Lijden niet altijd een bewijs van eene bijzondere zonden. Met dat al, zal niemand, die in eenig Lijden komt, hetwelk hem bedroeft, al is het zelfs dat hij, wat de menschen betreft, onschuldig beledigd of mishandeld wordt, zich *voor God*, in alle opzigten onschuldig kunnen noemen. Wie zal zich niet zoo veel gebrek aan liefde, dankbaarheid en gehoorzaamheid jegens God erinnern kunnen, dat hij van al het ongeluk of leed, dat hem wedervaart, zal moeten zeggen; dit had ik verdiend? Inderdaad elk onzer misdrijven is zoo onteerend voor God, en het getal dier misdrijven zoo groot, dat wij, bij de vrijmoedigheid, die wij in Christus hebben, om Gods vergevende Liefde voor ons zelve te omhelzen, ons toch elken avond meer zullen moeten verwonderen over ieder uur, dat wij vrij gebleven zijn

zijn van de ondervinding van Gods heiligen afkeer van de zonde, dan dat wij door het ondergaan van iets smartelijks ontwaar wierden, hoe God de zonde niet verdragen kan, en Hij ons gevoelig wilde leeren, dat het waarlijk onze zonde is, die ons onzalig maakt, en verhoedde het zijne Genade niet, ons voor eeuwig zoude bederven en ongelukkig maken.

V

*In alle Bezoekingen en Tuchtigingen handelt
God met Liefde.*

Inderdaad, *Hij plaagt of bedroeft menschenkinderen niet van harte (a) Hij heeft geen lust in den dood des Zondaars. (b)*

Zoo verre is het er van af, dat wij in een tijd van smart of lijden, harde gedachten van God zouden mogen voeden. Neen! zijne bedoeling is liefderijk. Hij wil ons door vernedering groot maken en door tuchting genezen. Dan vooral klopt de Heer aan ons hart, als een die tot ons wil komen. Al-

moe-

[a] Klaagl. 3: 35.

[b] Ezech. 33: 11.

moeten wij, in een of ander bedroevend geval, het schadelijke of schandelijke onzer zonde, of eenig smartelijk gevolg daarvan ondervinden, wij zullen uit de magtiging, uit de innengselen van verzachting en uit Gods ondersteuning, toch altijd het *liefderijke* kunnen bemerken van de hand, die ons tuchtigt. Dat wij, Christen Lijders! wij, die het Euangelie hebben, ter zelve tijd, dat wij in Lijden gebragt worden, de ontdekkingen van Gods genade in den Verlosser hebben, en door dat Euangelie ver gewist worden van de uitgebreidheid der Goddelijke vergeving, ook na de grootste schuld, is dat niet het grootste bewijs van Gods Liefde? Zouden wij niet in Lijden komen kunnen en die ontdekkingen, die zulk eene bron van vertroosting openen, missen kunnen? Hoe heeft God, in die eigene ontdekkingen van het Euangelie, niet gezorgd tegen de verdenking van zijne Liefde onder het Lijden, als Hij ons [a] *erinnert; Vergeet niet de vermaning, die tot u als Zonen spreekt: Mijn Zoon! acht niet klein de kastijding des Heeren en bezwijkt niet, als gij van Hem bestraft ward. Want dien de Heer lief*

[a] Hebr. 12: 5-8.

lief heeft, kastijd Hij, en Hij geeselt eenen iegelijken Zoon, dien hij aanneemt. Indien gij de kastijding verdraagt, zoo draagt God zich jegens U als Zonen. (Want wat Zoon is er, dien de Vader niet kastijd?) Maar, indien gij zonder kastijding zijt, welker allen deelachtig zijn geworden, zoo zijt gij dan bastaarden en niet Zonen.

Om U de kracht van dit alles te doen verstaan en tevens

de Nuttigheden van het Lijden

te doen vatten, wil ik U eenen Brief mededeelen, van eene Weduwe geschreven, die onder het hoog bestel van Gods Voorzienigheid in grooten druk was gebragt; eerst door vrij wat vermindering van inkomsten voor haar Huisgezin, door verachtering van haar Mans beroep en Kostwinning, voorst door het verlies van een lief beminnelijk Kind en eindelijk door het smartelijk overlijden van haren Man. Wij leeren de kracht eener waarheid best door de Ondervinding. Ziet hier dan den

Brief

*Brief der weduwe N. aan hare
Vriendin.*

DIERBAARSTE VRIENDIN!

Ja! de zware slag is daar, de zwaarste, die ik immer gevoelen kan. God nam mijnen lieven Man van mijne zijde! — Aandoenlijkheid van zijn gestel deed hem, in zijne droefenis over al wat ons bejegende, eindelijk bezwijken. Gij kent en weet van nabij den weg, waarin de hooge God ons oefenen wilde. Wat zal ik zeggen, mijne Waardste? Ik ben gevoeligst getroffen — maar mijn Ontfermer begeeft mij niet, en nooit heeft Hij mij reden gegeven om te verwachten, dat Hij het immer doen zal.

Ik gevoel wel, dat ik bij elke nieuwe les, die Hij mij geven wil, dezelfde onleerzame en buigzame in mijn zelve blijft, en telkens de opwekkingen en voorkomingen zijner Genade behoeven, maar ik ondervinde ook, dat mijne groote Leermeeester dit weet, en Hij zoo wel een leerzaam hart als nieuwe lessen geeft. Nooit vergeet ik den nadruk dier Waarheden, die Hij mij gevoelen deed, toen ik kort na den schok, die mij trof, mij in

B

het

het eenzame voor Hem op mijn aangezicht ter nederwierp, en met een woedend oog en bloedend hart daar uit stamelde: Vader! uwe Weduwe. — Ach nu blijft Gij mij alleen over. ó! ontferm U! — Nooit vergeet ik de levendigheid, waarmede mij errinerd werd: *Alle kastijding, als die tegenwoordig is schijnt geene zaak van vreugde maar van droefheid te zijn: doch daarna geeft zij van haar eene vreedzame vrucht der gerechtigheid dengeenen die door dezelve geoefend zijn.* (a) Het trof mij gevoelig, dat mijn Hemelsche Vader mij zelfs onder handen nemen en oefenen wilde — mij, die door zoo vele proefwegen en daar bij zichtbare proeven van dragende liefde, reeds veel meer vorderingen had moeten maken en het veel verder moest gebragt hebben in mijne toebereiding voor den Hemel. Wilde God dit doen, nu kon het niet anders dan Liefde zijn: dat Hij mij ook in deze smarten bragt. Dit bragt mij ook tot kinderlijke gedweeheid. De Liefde Gods drong mij als van zelf die zucht af: Vader! dat ik dan maar geoefend worden! Ik hield

(a) Hebr. 12: 11.

mij verzekerd, dat mijn Verlosser ook dit voor mijn bad. En de Goddelijke Genade doet mij dit ook gedurig ondervinden. Alle de leidingen Gods en zijne handelingen met mij worden mij telkens voor de aandacht gebragt, zelfs van mijne jeugd af. Al wat God aan mij deed, was oneindig meer dan ik, zondige bederfster en ondankbare, ooit had kunnen wachten. — Zijne wegen, al waren zij vernederende voor mij — want gij weet, het heeft mij al vroeg aan geene beproevingen ontbroken, — waren daarom juist de beste, de nuttigste. Zij maakten, dat ik God niet missen kon, wien anders de trotschheid van mijn hart mij soms deed inbeelden dat ik wel kon missen. In het begin van ons Huwelijk scheen alles, uitwendig, in onze omstandigheden gunstig. Ook ontbrak het niet aan proeven van Gods zegen over het beroep van mijnen Man. Wij zamelden vrij wat op. Ik begon al wat te rekenen, maar helaas! meer op hetgeen wij wonnen, dan op Hem, die het ons te winnen gaf. — Mijn geloof werdt hoe langer hoe onzuiverder, tot dat ik, door het achteruit-

gaan onze kostwinning leeren moest, (en ik dank mijnen Ontfermer, dat Hij het mij leerde) dat men, ja, in den weg der midde-
 len wel ijverig arbeiden, bij verkregen zegen
 wel dankbaar zijn moest, maar dat, om
 ware zielrust te hebben, God alleen en
 zijne beloften in Christus, de eenige grond
 van ons vertrouwen zijn moet. Ach! lieve
 Vriendin! hoe veel meerder grondt zich soms
 onze hoope voor den volgenden dag op pen-
 ningen, inkomsten en beloften van Men-
 schen, dan op het woord onzes Hemelschen
 Leidsmans: *Ik zal gewisselijk bij U weldoen.* (a)
Ik zal U niet begeven of verlaten (b). Dikwerf
 werd ik hier beschaamd over, bijzonder sints
 ik uit Paulus onderwijs (c) leeren mogt, dat
 men bij al de bezorgdheid, die het Huw-
 lijksleven opleverde, en de moeilijkheid,
 die er zich opdoet om met het tegenvoor-
 dige vergenoegd te zijn, van die Godsbelofte
 in den huisselijken stand vooral gebruik mag
 maken. Menigen avond zaten wij zamen
 bijéén, met een bang vooruitzicht op het
 toe-

(a) Gen. 32: 12.

(b) Josua 1: 5.

(c) Hebr. 13: 5.

toekomstigen, maar ook meermalen grepen wij moed uit de gelijkheid, die er tusschen ons geval was, en dat van Israël in de woestijne, zoo als dat Volk ook nu wel tot hunne *verootmoediging*, naar Mozes verklaring, (a) verplicht werd om bij den dag, op Gods belofte, nopens *het manna*, te leven. Ik bemerk, dat ik aan het uitweiden raak, maar mijn hart heeft ook nu die herinneringen noodig. Ja! mijn Hemelsche Vader wil, dat ik *ook nu*, nu ik naast Hem alles misse, op zijne toezeggingen leven zal, opdat ik vrijmoedig zegge: *de Heer is mij een helper*. (b) ô! Al verlies ik mijn dierbaren Man, Hij, mijn Hemelsche Vader, mijn Man en Maker sterft nimmermeer! En wat kan, wat wil, wat zal Hij niet! *Hij, die ons zijnen eigenen Zoon gaf, zal Hij ons met Hem niet alle dingen schenken?* (c) Al wat ik ben, ben ik voor Hem, om Zijnen raad te dienen, niet om mijn genoegen te genieten, dan voor zoo ver ik het zalig vinde

[om

(a) Deut. 8: 5.

(b) Hebr. 12: 6.

(c) Rom. 8: 32,

om te willen wat God wil. Daarin zal eens het heil des Hemels bestaan — en zal ik dan klagen als Hij wegen met mij inslaat om mij hier bij voorraad iets van dat heil te doen smaken? Neen — niet mijne, maar zijne wil geschiede! Al wat ik hier op Aarde bezit; is maar terleen gegeven. Hij geeft het alleen te genieten. Als wij er te veel van afwachten, als het onze genegenheden afleidt van Hem, den Gever, als het langer bezit ons schaden zouden, dan neemt Hij het ons af, maar — ô! dit weet ik bij ervaring, toen mijn dierbaar kind mijn afstierf — maar om ons door het verlevendigen onzer gemeenschaps oefening met Hem in Christus, en door Zijnen Geest, in den weg des Geloofs, zooveel te meer te doen ondervinden, wat wij aan God hebben. Ja! soms komt wel de vraag eens op: moest gij dit dan nog gevoeliger leeren? gij daarom uw grootsten schat, uw steun op Aarde, uwen Man, nu nog missen! Gisteren avond greep mij dit zelfde ontrustend aan, maar ik mogt gevoelen, dat ik te dwaas was om Gods oogmerken te doorgronden — dat er geene trotschheid

heid onverschoonlijker was, dan die van een nietig mensch, om zich boven Gods wijsheid en vrijmagt te verheffen — dat het mijn ter meerdere eere zijn moest, naar mate God zelf mij, mij onwaardige, te meerder ook boven anderen, wilde bearbeiten, en van mijn werk maken — dat, als het dan van God, bij de openbaring van mijnen Verlosser, zich ontwikkelen zou, het dan zich ook oplossen zou, waarom ik zoo behandeld wierd; en ik houde mij verzekerd dat wij dan bewonderen zullen die leiding van God, waar over wij hier op Aarde weenen. Neen, neen, Gods bevel is niet hart over mij. Al is mijn verlies zwaar, Hij maakt het goed, met dat Hij het wil; niet slechts met veele inmensselen van zijnen goedheid en de voorkomsten van zijne bemoedigenden Geest, maar met dat Hij *het* zoo wil; Hij van wien ik zeker weet, dat Hij mijn best wil. — ô! help mij dien Ontfermer danken voor zijne bemoediging, help mij Hem bidden, dat Hij, mij elken dag een oplettend hart geven op zijne goedertierendheid, Ja *Zijne* goetertierenheden; want, in elken vriendelijken op-

slag van het oog dat mij zijne menschen geven, in elk troostwoord, dat zij mij, onwaardige, die van allen kon verlaten zijn toespreken, in elke zelfs de kleinste hulp, die zij mij toebrengen — in dat alles lees ik *Zyne Liefde*. Hij beschikte mij dit, en deed mij dat verdienen door mijnen Zaligmaker die in het midden zijns lijdens van God zoo wel als van Menschen verlaten was. Help mij bidden, dat ik hier meer als vreemdelinge doorreizen, die de bekommernissen dezes levens, ook de drukkendste ontmoetingen te ligter zal doorworstelen, naar mate ik te meer geloove: het is hier het land der ruste niet — het is hier maar herberg. Wat zullen wij in den Hemel elkander, hij het zalig uitrusten van alle moeite, mededeelen kunnen van al het vergoedende, dat er in God is! ô, Zeg het vast aan allen, die den Heer kennen, dat men nimmer meerder leert van hetgeene men aan Hem heeft, dan in wegen van beproeving. En, vergeten, — ô, dit zal Hij mij nooit — *Hij zal dragen en redden* (a). Dat onze ruste maar door Christus

OP

(a) Jes. 46: 4.

op Hem zij! mijn hart is vol — en ik moet eindigen. . . .

Wat dunkt u, mijne lieve Lijders? als wij wegen van bezwaar in dat licht mogen bezien, en wij een leerzaam en gebogen hart ontvangen, om op zulk eene wijze er onder te verkeerren, is het dan hard dat God ons in Lijden brengt? of zal men dan niet gereedelijk erkennen, dat niet alleen Lijden blijkbare nuttigheden heeft, maar dat zelfs de voortdoring, ja verzwaring van dat Lijden, in verband staat met onze teregtbrenging en onze zielsgenezing — dat het gelijk staat met het leeren eener moeilijke les voor een Kind in eene School, waarin het gevormd moet worden — met het ploegen van eenen Akker, het besnoeijen van eenen Wijnstok, ter bevordering van vruchtbaarheid — met het maken van insnijdingen in het vleesch, waar kwaad is, om het te beter te zuiveren?

De door druk en moeilijkheden zoo lang beproefde **ULIJSSES VAN SALIS** vraagt daarom

in zijn Boek genaamd: *Beeldengallerij voor Heimwee-Kranken.* [a]

*Is een Akker te beklagen ,
 Dien de Landman dieper ploegt?
 Hij zal beter vruchten dragen.
 Is de Planter niet bevoegd,
 Zijn geboomte te besnoeijen ,
 Om het schooner te doen bloeijen?*

*Zoudt gij voor uw wijnstok duchten,
 Al ontroofd men hem zijn blad?
 Eerlang plukt gij schooner vruchten,
 Voller dan gij immer had,
 Daar die wonden groei en leven,
 Aan uw vruchtb're loten geven.*

Maar wij willen, om nuttigheden van drukwegen te meer in het oog te doen vallen, er wat opzettelijker bij stil staan.

Nuttigheden voor Onbekeerden

zijn te blijkbaar om die niet allereerst te ontvouwen. De geschiedents der Menschen is vol van Manassa's [b] en andere verharde Zon-

[a] Deel bladz. 40

[b] 2 Chron. 33: 12

Zondaars, die eerst door den weg van druk en banden tot stilstand gekomen zijn, zoodat er ten dien opzigt van duizenden in den Hemel een eeuwig gejuich zal opgaan, alles gestemd in dien danktoon: *Eer ik verdrukt wierd, dwaalde ik.* (a)

Mogelijk komt ook (en ik wensch dit zelfs) dit Boekje in handen van menschen, die ook in Lijden zijn, maar nog nooit leerden nadenken over zichzelf, over hunne betrekking op God, hunne onbekeerlijkheid en hunne eeuwige belangen. Deerniswaardigen, zijt gij nog te beroepen? ó Ik hope niet, dat gij door toevlugt te nemen tot ongeoorloofde middelen, bij voorbeeld: van spel, van drank of diergelijke, om maar uwe ontevredenheid te verzetten — ik hope niet, dat gij hier door moeite doet om U nog verder van God te verwijderen, en die hand te ontvlieden die U nog wil staande houden, en door wenen U toeroept: *Zondig mensch! waar zijt gij?*

Nog eenmaal — zijt gij nog te beroepen! Ik mag, ik wil mij te minder aan U ontrek-

(a) Psalm 119: 67.

trekken, omdat God, door U Lijden toe te zenden, zoo duidelijk toont zich uwer aan te trekken. Ja! lieve Lijder!

1. God wil U door dezen weg leeren *dat gij Hem niet missen kunt.*

Hooggevoeligheid, een zekere waan van onafhankelijkheid, is eene der in het oog loopende trekken van ons oorspronkelijk bederf. Zoo lang, of zoo dikwerf, bij herhaling zelfs, de liefde tot de zonden en de dingen buiten God ons bedwelmen, vergeten wij zijner. Het ligt niet in de natuur der voorregten en weldadigheden, die wij zoo veele, zoo onverdiend, genieten, maar in de hoogmoedige stemming van ons hart, dat beweldadigingen aan die bedwelmings, aan dien eigen waan voedsel en kracht geven en zoo door leven, als of men God wel missen kon, al te veel doen voortduren. Maar wat zou dan het gevolg zijn, als de Allerhoogste, door niet eens stremming in uwe genoegens te geven, U niet tot stilstaan riep? Zoudt gij niet ongevoelig voortrennen naar uw verderf? Maar is dat stremming geven, dat bedroeven, dat in Lijden bren-

brengen, dan geene *Liefde*, die ten doel heeft U wakker te maken?

2. God wil U door dezen weg leeren de *onwisheid van alle aardsche genoegens en geniettingen*.

Het is om het even, door wat wegen van bezwaar God U leidt — hetzij door verliezen van iets dierbaars, hetzij door teleurstellingen — alles wat U maar verdrietelijkheid baart in dit leven, roept U duidelijk toe, dat hij wel dwaas is, die zijn heil in dit leven zoekt, die niet naar goederen en genoegens uitziet, welke ook buiten de grenzen van dit leven loopen, die zijne arme ziel verwaarloost. Dit nu wil God U proefondervindelijk leeren, ja, alles wat gij zoo ernstig najaagt op aarde, waar gij welligt tot hiertoe op steundet of heil van verwachtet, is ontoereikende om U gelukkig te maken. Edelmoediger ware het, die te erkennen, ook buiten een weg van bezwaren; maar God heeft mededoogen met U. Voor hetgene gij verliest, heeft Hij een beter schat, U ten goede, en Hij neemt U onder handen, om U te leeren wijs worden ter zaligheid.

3. Niets is zoo geschikt dan Lijden, om ons de waardij van die Genade te doen erkennen, die de dierbare Zaligmaker verwierf door zijn Lijden.

Door zelf te ondervinden, wat wrange vruchten de zonde baart, proeft men iets, al is het maar weinig, van hetgene, zonder de tusschenkomst van dien Middelaar, ons eeuwig lot zou hebben moeten zijn, als *dat aan het groene hout geschied is*, wat had dan *aan het dorre moeten geschieden?* (a) Gewisselijk van God af te wijken, zich aan Hem te onttrekken, het hart aan dingen buiten Hem, meer dan aan Hem te geven, is geen spel geene beuzeling in de oogen Gods. — Neen! — Hij toonde in het Lijden van Zijnen Zoon, dat Hij een hater is, ook van de geringste zonde. En dat gevoelt gij niet, schoon U dat lijden voor de oogen afgeschilderd word — schoon U door dat Lijden Genade wordt verkondigd! Is het dan hard, of is het ter uwer genezing, als de Heer, in wegen van vernedering of smart, U eens doet zien, doet ge-

(a) Luc. 22: 33.

gevoelen, al is het pijnlijk gevoelen, hoe gij zijne bezoekende hand niet ontgaan kunt, hoe gij, in geval gij weigerachtig blijft U te bekeeren, ondervinden zult, dat het bitter is tegen den Almagtigen te zondigen — hoe in zulk een geval U alles begeven zal, wat U nog bedwelmt — en dus hoe noodig het zij, het te wenden tot de verdiensten van dien Zaligmaker, in wien wij allen voor God moeten geborgen zijn, en wiens bloed van alle zonden reinigt? Zou het dan niet meer dan tijd zijn, acht te geven op den eisch, dien God op U heeft al van uwe geboorte af, door U te doen geboren worden in een Land, waar dat Euangelium des Lijdens van Christus U verkondigd wordt, waar gij gedoopt zijt, en waar de opzoekingen der Goddelijke Liefde U zoo gedurig moesten dringen, om door alles, ook door drukwege, tot God in Christus terug te keeren, en getroost, achter dien Heiland, uit liefde tot Hem, uw kruis te leeren opnemen? Ja de Geest van Christus is genegen om ook dit in U te werken. Hij is beloofd, ook om *steen en harten te verbrijzelen.* (a).

Gij

(a) Ezech. 20: 26.

Gij gevoelt mogelijk, er is meerdere gedweeheid bij U, nu gij vernederd wordt, om te erkennen, wat gij anders niet hooren niet erkennen wildet. Och, neem dan den tijd uwer bezoeking in acht en werp U ter geheele vernedering voor de voeten van dien Verlosser, die tegenspoed zoo wel als voorspoed in zijne hand heeft, om zelfs in de vijandigste harten het werk des Heeren voorspoediglijk te doen voortgaan! (a)

In overeenkomst met hetgene wij reeds in den hier voren medegedeelde Brief eener Weduwe over

het nut van Lijden, ook voor voegebragte Christenen,

bijbragten, en om alles meer uit één te zetten, zullen de navolgende waarnemingen ons duidelijk doen zien, dat ook voor de zulken, die reeds in den Geloofsweg tot God in
Chris-

(a) Men vergelijke met dit alles, hetgene wij over het nut der bezoeken, in onze *Euangelische Errieneringen voor Kranken* breeder ontvouwd hebben.

Christus zijn teregt gebragt, wegen van beproeving in een naauw verband staan met hunne zaligheid en hunne toebereiding voor den Hemel.

Althans

1. De overblijfselen van het zondig vleesch zouden het niet dan *hoogst gevaarlijk* maken, dat alles, naar den uitwendige stand der Christenen, *zonder bezwaar* afliep, alles even genoeglijk, even aangenaam bleef. De ervaring leert, helaas! te dikwerf, dat het zwerfziek hart zich zeer ras verhecht aan genietingen van Aardsch genoeg, in het goede laat vertragen. Hoe weinig is er noodig, als ons alles aanlacht naar het vleesch; om door de kracht der zinnelijke dingen te worden afgeleid van die gezetheid in den dagelijkschen omgang met God en den Verlosser, die het geestelijk leven steeds meerdere vastigheid geeft. Hoe weinig is er noodig om der wereld gelijkvormig te worden!

2. Gelijk wegen van beproeving, ook voor den Christen, het zoeken van rust en vera-

deming bij God, dagelijks te noodiger maken zoo stellen zij hem ook, meer dan wegen van voorspoed, in de *gelegenheid* om proef-ondervindelijk te leeren, *wat er voor hem in God en den Verlosser is*. Ook dat getuigt de ondervinding, dat naar mate onze behoeften zijn, ook naar die mate de Algenoegzaamheid, van de Magt en Liefde, die er in God is, en de kracht van den vertroostenden invloed die in Christus is, te meerder genoten en gevoeld wordt.

3. Niet zelden dienen wegen van bezwaar en smart ook voor den Christen, om hem *uit zekere verstrooiing terug te roepen*, of *bij eenige verdorvenheid te bepalen*, waaraan hij zich had toegegeven, en waarvan Gods ontferming hem wil afbrengen. Er is reeds van ons opgemerkt, dat Lijden niet altijd een bewijs is van de t' huiszoeking eener bijzondere zonde of afwijking in ons; dan — dikwerf is dit zoo — dikwerf vindt onze ontfermende Leidsman het noodig, bijzonder als er zekere vertraging is in de onderhouding van de gemeenschap met God, of als men zich te veel verhecht aan het een of ander

voorwerp, hetwelk ons in onze Liefde jegens God verachten doet en waarmede wij meer dan met Hem zijn ingenomen, dat wij door een opkomend bezwaar tot inkeer worden geroepen, tot getrouwer zelfsonderzoek en, zoo anders teederheid des gemoeds niet geheel aan het wijken is, tot beproeving, of het oog onzes Hemelsehen Vaders ook iets in ons ontwaar wordt, dat Hem ongenoegen geeft, opdat wij, door die gevoelige opwekking, zouden wakker worden. Zalig die hier oplettend zijn mag, en in dezen weg leert *oprigten trage handen en slappe kniën*. [a]

4. Het Lijden dezes tegenwoordigen tijds heeft ook dit voordeel, dat het ons *verlangen naar den Hemel* te meerder zal *opwekken*. Niet alleen smaakt de rust te zaliger, naar mate men meerder gearbeid heeft maar ook doet vermeerdering van moeite ons naar de rust te meerder uitzien Ondervinding althans, dat het hier het Land der rust niet is, zal ons het uitstappen uit alle de genietingen

[a] Hebr. 12: 12.

der Aarde minder moeilijk maken, gelijk de Egijptische verdrukking Israel oudtijds hun Gosen te gereeder deed verlaten.

5. Wij voegen hier bij, dat wegen van strijd en beproeving, door de gelegenheid, die zij geven om ons in zulke *Deugdsbetrachtingen te oefenen*, die in den Hemel en buiten een weg van Lijden niet kunnen geoefend worden, zeer geschikt zijn om *onze Heiliging te vorderen* en ons daardoor te meerder eene eer voor de Genade, tot opwekking en ten zegen voor anderen, te doen zijn. Alleen in een weg van Lijden komt maar te pas de Oefening van Onderwerping, Lijdzzaamheid en verloochening, die, naar mate de Christen in zijne gedragingen dezelve betrachten leert, hem voor anderen te meer versieren zullen, de kracht der Goddelijke Genade op zijn hart te meerder openbaren zullen, en zoo te duidelijker te doen zien, dat een andere geest dan die der Wereld in hem woont. Hoe menig Christen was, door zijne blijmoedigheid en kloekheid, te midden van bezwaren, anderen tot opleiding!

6. Maar ook, ten zesde, geven wegen

van

van smart aan *alle de leden* van het Goddelijk Huisgezin eene *onderlinge verbintenis* die tot volmaking van het geheel niet weinig medewerkt. Lijden maakt ons gevoeliger voor elkander — werkt medelijden — roept ons te nadrukkelijker tot het dragen van elkanders lasten, en volmaakt zoo de oefening van de onderlinge Liefde.

Zoo vele Nuttigheden, mijn Christen Lijder! heeft voor U ook den weg van beproeving, waarin God U brengen wil. Zoo veel te duidelijker is het, dat, als wij bedroefd worden, wij niet hard over God moeten denken. Neen! God wil niet, dat wij bedroefd zullen zijn, als die geene moeite hebben, (a) in welk eenen weg van bezoeking wij ons bevinden. Integendeel het Euangelie, dat zelve Euangelie, hetwelk ons in zulke bezoeken opleidt tot het hoog Bestuur van den Vrijmagtigen, Alwijzen en Liefderijken God, openbaart ons veelvuldige Waarheden ter opbeuring en geruststelling van ons hart, die wij als zoo vele.

(a) 1 Theess, 4: 13.

Troostgronden in Lijden

mogen erkennen, ten einde ons Geloof in ootmoedigheid zich daaraan verhechte, en die wij U nu verder openleggen willen, om daarop nog eenige aanwijzing te doen nopens de wijze om hiervan gebruik te maken.

EERSTE TROOSTGROND.*Gods Algenoegzaamheid in Christus*

Deze is de eerste, waarbij wij U bepalen willen, ter gemoedigde opneming van den weg, waarin Hij U brengen wil, en die inderdaad zoo moeilijk, zoo bezwaarlijk niet zijn kan, of er is troost, opbeuring ondersteuning en hulp in overvloed bij God te vinden. Daar van heeft Hij ons, door de belofte van het Euangelie zoo veel geopenbaard, dat wij, indien wij deze slechts gelooven, hoe het ook met ons gesteld zij, aan Hem genoeg hebben.

A. De Hoofdbelofte van het Verbond Gods, zoo als dat in den weg der Verzoening tot ons gebragt word, is deze: *Ik zal u tot een God zijn.* (a) hetwelk niet minder zegt, dan dat

(a) Jer. 31: 33.

dat Hij; die in Christus ons als Zondaars weder opzoekt en aanneemt, alle de Volkomenheden, die Hij als God bezit, ten waarborge stelt van onze gelukzaligheid, ons vrijheid geeft om daarvan tot onze geruststelling, even als waren wij onze eigene Volkomenheden, gebruik te maken, en te verwachten, dat wij aan Hem, ten allen tijde, vinden zullen zulk een bezorger onzer belangen, als wij niet maar van eenen Vriend, niet maar van eenen Beschermmer, niet maar van eenen Vader, maar van eenen, die oneindig volmaakt, van eenen die God is, kunnen te gemoet zien. Alle die Volkomenheden trouwens, hoe zeer door ons ontluisterd en geschonden, zoo dat wij buiten Christus niet dan met schrik daaraan konden denken, zijn nu in dien Middelaar verheerlijkt, en worden hierdoor voor allen, die langs dezen weg, in Geloof tot Hem de toevlugt nemen, even zoo vele bronnen van rust. Laat mij dit met eenige

u. Voorbeelden ophelderen.

Wat rust geeft het aan eenen bedroefden niet, te mogen vaststellen; God is de *Alwetende*? Al wist geen mensch dat ik er was,

God weet dat ik er ben, hoe ik het heb. Hij kent mijne verborgene kwellingen; wat er in het donkere tegen mij gesmeed of gewoeld wordt, het is voor Hem openbaar. Hij kent mijne krachten, mijn belang.

Wat bron van verkwikking, en welk een grondslag van gerustheid is niet Gods *Onveranderlijkheid* en *Trouw*! Nu is het onmogelijk, dat eene zijner toezeggingen zou feilen — onmogelijk, dat Hij berouw kan hebben van zijnen toeleg om mij te zaligen, wie zich daar ook tegen kant — ja — al beantwoorde ik niet zoo getrouw als ik moest, aan mijne roeping, Hij gaf ons Zijn woord in Christus.

Wat vastigheid geeft het aan de hope, dat wij gelooven mogen; ook de *Almagt* waakt voor mij! Het komt er nu op aan, dat ik te vrede ben, zoo als mijn Ontfermer alles voor mij doet afloopen. — Belemmeringen, ophoudenden tegenstand vindt God nimmer, om mij gelukkig te maken. Hij zal volbrengen, dat Hij gezegd heeft, al zoude Hij ook nu nog wonderen doen. Eer zal Hemel en Aarde omkeeren, eer er iets haperen zal aan het volbrengen van het plan onzer Verlossing,

ja

ja — kleinigheden zoo wel als groote dingen — de hoogste en laagste rangen van Menschen — Duivelen zoo wel als Engelen zullen — ja — als het noodig is, zal de geheele Schepping' daaraan dienstbaar zijn.

TWEEDE TROOSTGROND.

De Teederheid, waarmede God zich als een toevlugt voor Lijddenden en Bedroefden ontdekt opent eene tweede Troostbron.

Reeds dit, dat Hij zich als zulk een toevlugt openbaart, is Teederheid, die het hart tot gedweeheid en tevredenheid moet uitlokken; maar hoe klimt die Teederheid niet, als wij opmerken:

1. Welk eene *meenigte van Beloften* er is, waarin de hoogste Liefde ons vertrouwen op hare deelneming uitlokt. Laat ons er eenige opzamelen.

Ps. 9: 10. *De Heer zal een hoog vertrek zijn voor den verdrukten, een hoog vertrek in tijden van benaauwdheid.*

Ps. 9: 13. *Hij vergeet het geroep der elendigen niet.*

Ps. 25: 10. *Alle paden des Heeren zijn goedertierenheid en waarheid.*

Ps. 27: 14. *Wacht op den Heer, zijt sterk en Hij zal u hart versterken: ja wacht op den Heer.*

Ps. 32: 10. *Die op den Heer vertrouwt, dten zal de goedertierenheid omringen.*

Ps. 33: 18, 19. *Des Heeren oog is over de geenen, die hem vreezen, op de geenen die op zijn Goedertierenheid hopen. Om hunne zielen van den dood te redden en om hen bij het leven te behouden in den honger.*

Ps. 34: 8. *De Engel des Heeren legert zich rondom de geenen, die hem vreezen en rukt ze uit:*

Ps. 34: 10. *Die hem vreezen hebben geen gebrek.*

Ps. 34: 11. *Die den Heer zoeken, hebben geen gebrek van eenig goed:*

Ps. 34: 19. *De Heer is nabij de gebrokenen van harten, en hij behoudt de verslagenen van geest.*

Ps. 37: 5. *Wentelt uwen weg op den Heer vertrouwt op hem, hij zal het maken.*

Ps. 37: 29. *Het heil der regtvaardigen is van den Heer, hunne sterkte ten tijde van benaauwdheid.*

Ps. 62: 9. *Vertrouw op Hem ten alle tijde, o gij Volk! stort ulieder hart uit voor zijn aangezicht; God is een toevlugt.*

Ps. 68: 6. *Hij is een Vader der Weezen en een Rigter der Weduwen.*

Ps. 72: 12. *Hij zal den nooddruftigen redden, die daar roept, mitsgaders aan ellendigen en die geen helper heeft.*

Ps. 81: 11. *Doet uwen mond wijd open, en Ik zal hem vervullen.*

Ps. 91: 15. *In de benaauwdheid zal Ik bij hem zijn.*

Ps. 97: 11. *Het licht is voor den regtvaardigen gezaaid, en vrolijkheid voor den opregten van harte.*

Ps. III: 3. *Zijn doen is Majesteit en Heerlijkheid.*

Ps. 126: 5. *Die met tranen zaaijen, zullen met gejuich maaijen.*

Ps. 145: 14. *De Heer ondersteunt allen die vallen en Hij rigt op alle gebogene.*

Ps. 146: 7. *Die aan verdrukten regt doet, die den hungerigen brood geeft de Heer maakt de gevangene los.*

Ps. 146: 8. *De Heer opent de oogen der*
blin-

den: de Heer rigt de gebogenen op.

Ps. 146: 9. De Heer bewaart de Vreemdelingen, Hij houdt de Weezen en de Weduwen staande.

Spreuk. 3. 5, 6. Vertrouwt op den Heer met uw gansche hart, en steunt op uw verstand niet. Kent Hem in alle uwe wegen, en Hij zal uwe paden regt maken.

Jes. 40: 26. 27, 29. Heft uwe oogen op om hooge, en ziet wie deze dingen geschapen heeft, die in getal haar, heir voorbrengt; die ze allen bij namen roept van wege de grootheid zijner kracht, en omdat hij sterk van vermoegen is, daar word er niet een gemist.

Waarom zegt gij dan, o Jacob en spreekt o Israel! mijn weg is voor den Heere verborgen en mijn regt gaat voor mijnen God voorbij.

Hij geeft den moeden kracht en Hij vernigvuldigd de sterkte dien die gene kracht heeft

Jes. 42: 16. Ik zal den blinden leiden door den weg, dien zij niet geweten hebben; Ik zal ze doen treden door paden, die zij niet geweten hebben.

Ik zal de duisternis voor hen licht maken, en het kromme tot regt. Deze dingen zal ik kun doen en Ik zal ze niet verlaten.

Jes. 54: 10. *Bergen zullen wijken en heu-
velen zullen wankelen, maar mijne Goedertie-
renheid zal van U niet wijken, en het Ver-
bond mijns Vredes zal niet wankelen, zegt
de Heer uwe Ontfermer.*

Dan — wij kunnen hier niet verder in tre-
den. De menigte der Goddelijke Beloften is
zoo groot, dat wij ons over de Liefde Gods
in derzelve mededeeling niet genoeg kunnen
verwonderen, maar die gedurig aanbidden
moeten, te levendiger en te dankbaarder —
omdat er geen geval is, waar tegen het ge-
bruik van den Bijbel ons niet leeren zal, dat
daarin nadrukkelijke opbeuringen voor handen
zijn — omdat God niet ééne Belofte aan ons
verplicht was — omdat Hij ze alle uit Genade
doet — en omdat, *zoo vele Beloften Gods er
zijn, die in Christus Jezus (a) Ja en Amen
zijn, Gode tot Heerlijkheid.*

2. Ik wil den Bedroefden intusschen niet
alleen doen opmerken, welk eene menigte
van Beloften er zijn ter hunner bemoediging,
maar ook hoe nederbuigende, hoe liefderijk,
en

[a] 2 Kor. 1: 20.

en hoe *vertederend*, *zelf met woorden die van menschelijk gevoel ontleend zijn*, de hoogste Liefde zich in hare Algenoegzaamheid ontdekt, ten einde onze gulheid, vertrouwelijkheden en gerustheid te meer zouden worden uitgelokt.

In den hoogen God is zeker die veranderlijkheid van gestel en hartstogten niet, die in Menschen is, en niet te min spreekt Hij, ter onzer geruststelling, zoo van zich zelve, als of Hij, vooral wanneer wij in Lijden zijn, dezelfde bewegingen gevoelde. Of moet het ons niet treffen als wij lezen: (a) *Gelijk zich een Vader ontfermt over de kinderen, ontfermt zich de Heer over degeenen, die hem vreezen. Want Hij weet wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn?* Wat kan teederder zijn dan die verklaring: (b) *Kan ook eene vrouw haars zuigelings vergeten, dat zij zich niet ontferme over den Zoon haars buiks? Ofschoon deze vergute, zoo zal ik toch uwer niet vergeten?* Wat lezen wij dikwerf van een gedenken aan ons, (c) *ten aanzien van ons gekerm, (d) ten*

[a] Ps. 103: 13. 14.

[b] Jes; 49, 15.

[c] Gen. 8: 1.

[d] Exod. 2: 24.

aanzien van onze benaauwdheid, als hij ons geschrei hoort (a) Wij moeten hier vooral dien teederen naam van *Vader* niet vergeten, onder welken zich de Heer in den Verzoeningsweg aan ons ontdekt, opdat wij van Hem, als wij in bezwaar zijn, alles zouden verwachten, wat een bezwaard kind van de tederheid zijns Vaders verwachten mag; althans dit gebruik maakt er de Heiland van als Hij (b) zegt: *Wat Mensch is er onder U zoo zijn Zoon hem zoude bidden om Brood, die hem een Steen zal geven? Indien dan gij, die boos zijt weet uwen kinderen goede gaven te geven, hoe veel te meer zal uwe Vader, die in de Hemelen is, goede gaven geven den geen die ze van Hem bidden? En heeft diezelve Verlosser niet de eigene bedoeling gehad, te weten het dagelijks uitlokken van ons kinderlijk vertrouwen, toen Hij ons bidden leerde. Onze Vader, die in de Hemelen zijt.*

3 Laat mij ten bewijze van de teederheid, waarmede de hooge God zich in zijne Alge-
noeg-

[a] Ps. 106: 44.

[b] Matth. 7: 9. II.

genoegzaamheid tot opbeuring van Bedroefden ontdekt, hier nog iets bijvoegen, te weten, dat Hij ons niet alleen die waarheid ontdekt, maar ook den Bijbel heeft laten vervullen met allerlei *Geschiedkundige proeven van de kracht dier waarheid op de harten*. Als wij tegen eene ziekte van een geneesmiddel hooren, uit den mond van iemand, die ons vertrouwen verdient, zullen wij het gebruiken; maar wat zal het niet toebrengen om dat vertrouwen te sterken, als men proeven en gevallen daarbij vernemen mag van menschen, die het gebruikt hebben? Op zulk eene wijze nu is de Bijbel beschreven. Dat is Gods doel, en er zoo vele Geschiedenissen in te voegen. Wie kan bij voorbeeld van Jakob (a) lezen, dat hij zich in den Heer tegen den haat van Ezau gerust stelde door de errinnering: *Gij hebt immers gezegd: Ik zal gewislijk bij u weldoen?* — Wie kan den moed van Moses, toen Hij met Israël voor de Roode Zee stond (b) en hun toeriep; *Ziet het heil des Heeren — wie het stilzwijgen van Aaron bij het verliezen van zijne kinderen* (c) — Wie kan de kloekheid van

[a] Gen. 32: 12.

[b] Exod. 14: 13.

[c] Lev. 10: 3.

niet met dankzegging verblijden over de Goedheid Gods, die ons in den Bijbel zoo vele Lofzangen en Liederen, die ons vooral de Psalmen van David gaf, in welke alle juist dat gevoel, wat men in eenen tijd van Tegenspoed aan God heeft, zoo levendig doorstraalt? Men leze slechts de 4, 18, 23, 34, 42, 56, 62, 73, 84, 91, 103, 121, 138, 145 en 146 Psalmen, die daarvan sprekende bewijzen zijn.

DERDE TROOSTGROND.

Al wat ons in het Euangelie van Jezus Christus ontdekt wordt.
 Hoëpent eene niet minder rijke bron van vertroosting tegen al het ontmoedigende, dat er in Tegenheden is. Laat mij U ten dien einde errinneren.:

1. Dat Hij *Zaligmaker* is, en dat van Gods wege, bestemd dus en genegen om ons gelukkig te maken. Het hoofddoel zijner aanstelling is, wel om ons van de Zonde te verlossen, maar dit sluit ook te gelijk in verlossing van de gevolgen der Zonde, en daarom ook van alle die rampen, die aan onze wezenlijke teregtbrenging schadelijk zouden
 zijn,

zijn, zoodat wij bij de geloovige erkenning van Hem, als onzen Behouder, er ons voorloopig op kunnen geruststellen, dat niet alleen eenmaal al het kwade, dat de Zonde ons be-rokkende, voor Ziel en Ligchaam zal ophou-den, maar dat er ons geen kwaad hier op Aar-de wedervaren zal, of Hij weet, dat het zoo in verband staat met ons wezenlijk belang en teregtbrenging, dat wij zonder dit te ondergaan niet zalig zouden worden. Het luidt, ja, in den eersten opslag vreemd, dat tijde-lijke rampen en onheilen mede tot ons za-ligmaken behooren; maar bij een weinig na-denken zal ons dat zoo niet bevreemden. On-ze zaligheid bestaat in de gemeenschap met God. Die Zaligheid moet trouwens van zulk een aard zijn dat zij aan ons hart in leven en in sterven, ja voor eeuwig, voldoening ge-ven kan; maar dan kan zij niet in tijdelijke of zinnelijke genietingen gelegen zijn, althans niet verder dan voor zoo veel wij er God in kennen en genieten. Neen de Zaligheid ligt in hoogere goederen. Of is niet dikwerf eene of andere aardsche bezitting stremmende in het genot van waarachtig geluk? als zij, bij

voorbeeld onzen omgang met God stoort, en ons van Hem verwijdert — als zij ons met onze begeerlijkheden meer aan de Aarde dan aan den Hemel verhecht — als zij ons voor God en Menschen hoogmoedig maakt — als zij ons tot de eene of andere zonde verleidt, enz.? Maar zou Jezus dan *Zaligmaker* wezen, wanneer Hij, om ons onzen zin te geven, ons ongestoort in het genot liet van zulke schadelijke dingen? Neen, dan hield *Hij* op, *Zaligmaker* te zijn. Ook ons te spenen aan de Aarde, ons onze Afgoden te ontnemen, ons hier als vreemdelingen te doen leven, al moeten wij dit leeren door verloochening, door gemis, door smarten — ook dit is *zaligmaken* ofschoon wij uit dezen toeleg van Jezus ook mogen vaststellen, dat, als wij die lessen geleerd hebben, die wij ter onzer opvoeding voor den Hemel noodig hebben, en dus ook het oogwit onzer beproeving bereikt is, Hij ook alle bezwaren zal doen ophouden, en ons daar brengen, waar [a] *alle tranen van de oogen zullen zijn afgewischt waar de Dood*

niet

[a] Openb. 21. 5.

niet meer zal zijn, noch rouwe noch moeite.

2. Dat Hij ter onzer Zaligheid geleden heeft en ter onzer Verzoening met God, gestorven is, is niet minder troostrijk in onze droefnissen.

Wij zijn daardoor, vooreerst, zeker dat Hij juist dat gedragen en weggenomen heeft, dat in bezwaren en in smarten wel het allermeest grieven kan en moet, namelijk het gevoel van Gods straoefenende gerechtigheid, en het gemis zijner vriendschap en Vaderliefde. Wij zijn met God verzoend door den Dood zijns Zoons, zegt Paulus (a) en leidt daaruit af, niet alleen, dat wij door lijdzaamheid hope hebben in bezwaren, maar daarbij zelfs in God mogen roemen, (b) als die vrede met God hebben. Hij heeft voor ons den toorn van God gedragen. De straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem. (c) Dat deed Hem zoo bedroefd en beangstigd zijn. (d) Daarom moest Hij klagen: *Mijn God! Mijn God! waarom hebt gij mij ver-*

D 3

la-

(a) Rom. 5. 10.

(b) Rom. 5. 8, 3, 11.

(c) Jes. 53. 5.

(d) Matth. 26. 17.

laten? (a) Dit was het bitterste van den Drinkbeker, dien Hij voor ons moest drinken; maar dan is ook de bitterheid nu voor ons uit dien Lijdensbeker, dien wij nog moeten drinken; geene regterlijke, maar een vaderlijke hand schenkt dien ons in. Wij houden, ook zelfs bij ervaring van eenig smartelijk gevolg der zonde, in Christus genoegdoening, onze vrijmoedigheid tot onzen Hemelschen Vader, en behoeven nooit over verlating van Hem te klagen; het smartelijkste uit de smarten is weg, en voor hem, die in Christus sterft, is zelfs de bitterheid des doods geweken. o! Wat zegt dit niet veel ten dage des tegenstands!

Dat onze Verlosser al zijn Lijden met het grootste *Geduld* en de volkomenste onderwerping droeg, moet ons niet minder bemoedigen. Dit verzekert ons te meer van de volkomenheid zijner genoegdoening en het volmaakte van zijne opoffering in onze plaats, maar geeft ons ook bij de ontdekking van
on-

onze ongebogenheid, onder wegen van druk, eene volkomene verschuiling in Hem, die zoo voorbeeldig zijn Kruis droeg en ons beschaamt door Zijne gehoorzaamheid, die Hem zeggen deed, zelfs in zijne zware folteringën: *Vader niet mijne, maar uwe wil geschiede!* (a) en ook deed vragen; *den drinkbeker, dien mij de Vader gegeven heeft, zal ik dien niet drinken* (b) Ook door deze zijne gehoorzaamheid worden velen tot regtvaardigen gesteld, (c) en de vrucht des Geloofs hier aan kan bij ons niet anders zijn dan vernedering, bukken voor God en een dankbaar volgen van Hem, die ons voorging. Of zullen wij — wij, die bij de verhevenheid van dien Zoon des Vaders niets zijn — wij, die eindelijk de schuldigen waren waarvoor Hij zoo veel leed — wij, wier smarten nooit de zijne zullen evenaren — zullen wij dan van Hem geene onderwerping leeren!

3. Dat Hij op zijn lijden, *verhoogt is* en nu *ter Regterhand van God zit*, levert de nadrukkelijkste opbeuring op.

D 4

Wij

(a) Luc. 22. 42.

(b) Joan. 18. H.

(c) Rom. 5. 19.

Wij zien hieruit, dat na lijden verbljden komt — dat op wettig strijden eens bekrooning' volgt, en dit niet alleen voor den door Lijden volmaakten Verlosser, maar ook voor allen, die in Hem gelooven. Zijne Opwekking zijne Opneming ten Hemel, zijne zitting aan Gods Regterhand geeft Paulus [a] ons als het onderpand op, dat ook zijne volgelingen *uit den dood herleven en in den Hemel* plaats zullen vinden. *Wij zijn reeds met Hem opgewekt en mede gezet in den Hemel waar Hij is, zal ook zijn Dienaar zijn, [b] en die met Hem lijden, zullen ook met Hem verheerlijkt worden [c]*

Maar wij weten ook uit Zijne Verhooging, dat al ons lot en de bestelling van alle onze zaken in handen is van onzen besten Vriend. Met dien naam mag men immers Hem wel benoemen, die zich voor ons in den Dood gaf? Maar is diezelfde Vriend nu van God verhoogd om als Koning te regeren, ten onzen goede, is *Hem alle magt gegeven in den Hemel en op de Aarde, (d)* om, wat het kostte
at

[a] Rom. 2. 6.

[b] Joan. 12. 26.

[c] Eph. 8. 17.

[d] Matt. 28. 18.

al moest Hemel en Aarde, ja, al moest de Hel medewerken, om ons heil volkomenlijk daar te stellen, zoo wel naar den uitwendigen, als naar den inwendigen Mensch, dan mogen wij immers vaststellen, dat onder Zijn bestuur en leiding, alles ons ten goede medewerken zal, dat de zwaarste beproevingen ons zullen gelukkig maken — dat Hij ons groot zal maken, al is het door verootmoediging — dat Hij het zoo, voor ons, zal doen uitloopen, dat wij in den Hemel althans zullen zeggen: Hij heeft alles welgedaan?

4 Wat doet het bij dit alles niet onbegrijpelijk veel af, dat *onze Verlosser God* is

Met al de liefde, die Hij jegens ons heeft aan den dag gelegd in Zijn Lijden en Sterven, met al de beloften, die Hij ons achterliet, zoude het Hem aan wijsheid in donkere gevallen, aan vermogen tot redding ontbreken kunnen, indien Hij niet tevens de oneindige in Wetenschap en Magt, zoo wel als in Liefde, indien Hij niet tevens de waarachtige God wss. — Maar nu kunnen wij ons ook geen geval voorstellen, waarin Hij geene hulp, geene redding kan geven; geen

bezwaar, waaruit Hij niet magtig is te verlossen, namelijk op zijne tijd en wijze, zoo als de hoogste wijsheid zulks het beste keurt. Wij hebben wel geene eigenlijke wonderen meer te verwachten, maar zeker zal Hij volbrengen, dat Hij ons heloofd heeft. Zijne Goddelijke Alwetenheid geeft ons die uitlokkende geruststelling, dat wij in geene verlegenheid bij hem vergeten worden; zijne Alomtegenwoordigheid doet ons overal, ook in de verborgenste plaatsen, ook in de donkerste aan Hem eenen trouwen deelnemer hebben.

5 Intussshen mogen wij ons hierbij vertroosten met die *gevoeligheid*, die Hij *als mensch* ook nog in den Hemel heeft.

Dit leert ons Paulus, (a) als hij zegt: *Wij hebben geen Hoogenpriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar zulk eenen, die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, doch zonder zonde.* Zijn medelijden is wel niet het medelijden van iemand, die soms uit zwakheid ons bederven zou — bij voorbeeld van eene Moeder

(a) Hebr. 4. 15.

der, die uit weekheid haar Kind, dat over eene moeilijke les klaagt, daarvan zou verschoonen, of van eenen Heelmeester, die om zijnen lijdereu geen pijn te doen, eene woude niet durft aantasten ter zuivering — neen zoo zwak is Jezus medelijden niet — met, dat alles heeft Hij gevoel van het moeilijke eener les, die Hij ons wil leeren, ook van iets smartelijks, dat Hij ons ter zuivering moet doen ondergaan — een gevoel, dat Hem vertrouwelijk van zijne volheid aan ons zoo vele Genade zal doen schenken, als Hij weet dat wij noodig hebben. In dat gevoelig deelnemen aan onze nooden bestaat zelfs zijne *voorbidding* bij den troon, *ter Regterhand Gods, (a) en het gedurig bezig zijn in de dingen, die voor ons te doen zijn. (b)*

VIERDE TROOSTGROND.

De vertroosting van den Heiligen Geest.

Is ook eene rijke bron van bemoediging in droefenissen, als die dan juist te passe komt, en ook daartegen beloofd is.

Het

^a Rom. 8. 14

Hebr. 2. 17, 18.

Het werk van den H. Geest als *Trooster*, dat is, als eenen helper, wiens bijstand wij in een tijd van verlegenheid niet vergeefs zullen inroepen, behoorde ja wel naar de belofte (a) allereerst bij de Apostelen, maar is ook een goed der geheele *Gemeente*. [b] En welk een zegen kunnen wij ook in dagen van smarten niet van Hem verwachten! Door Zijne kracht worden wij *vervuld met blijdschap en vrede in het geloof, opdat wij in de hope overvloedig zijn*. [c] Door Hem *verwachten wij de hope der rechtvaardigheid*. (d) *Hij komt onze zwakheden te hulpe*, [e] zoo dat Hij *zelfs in ons bid, als wij niet bidden kunnen*. *Hij geeft (f) ook in verdrukkingen blijdschap*, zoodat wij niet alleen op zijne verborgene opbeuringen en errinneringen mogen hopen, maar ook op zijnen invloed om ons betamelijk onder de beproevingen te doen verkeerem,

Ziet

(a) Joh. 14. 16.

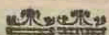
[b] Hand. 9. 31

[c] Rom. 15. 13.

(d) Gal. 5. 5.

[e] Rom. 8. 26, 27. .

(f) 1 Thess. 1. 6.

Ziet daar, Bedroefden! verscheidene Waarheden U errinnerd, die in dagen van smarten het harte niet zelden boven den rouw verheffen en tot stilheid brengen kunnen! Errinneringen genoeg, zegt gij mogelijk — hadden wij maar

Aanwijzing om van die Troostgronden gebruik te maken! Wij willen U hierin ook gaarne tot bestuur zijn.

1. Het spreekt van zelf, dat het hier voornamelijk aankomt op de *Oefening des Geloofs*, dat is: eene hebbelijkheid of vaardigheid om alle de Beloften, welke God ons geeft, ons zelve zoo aan te trekken, en die onszelve met zulk een vertrouwen toe te eigenen, als onze verpligting tot dankbaarheid voor derzelve mededeeling en ons belang in dezelve vorderen.

Als zulk eene belangstelling in, en vrijmoedigheid op het toeeigenen van beloften voor ons zelve plaats heeft, dan eerst kunnen wij gezegd worden *te gelooven*, in wat geval wij ook zijn; zoo dan ook hier, en het is te duidel-

de-

delijker, dat dit in een geval van droefenis zoo is, omdat, zoo lang als wij ons Gods bemoedigende ontdekkingen niet aantrekken en ze voor ons niet omhelzen, wij nooit de kracht er van oadervinden zullen, maar integendeel leven blijven, als of er geen God was die zulke ontdekkingen gegeven had. Een voorbeeld uit het gewone leven der menschen zal dit ophelderen. Als er iemand is, wiens zaken en geldmiddelen verachtend zijn, zoo dat Hij in schulden is, zonder kans om zich te redden, en hij ontvangt in die verlegenheid de aanbieding van eenen rijken en liefderijken Vriend, dat Hij alle zijne verwarde zaken in orde brengen, alles voor hem betalen en voorts voor hem zorgen zal; wanneer toch, en in wat mate zal zulk een ongelukkige en geruststellende dier aanbieding gevoelen, lust en verademing krijgen? zeker dan eerst, als, en naar mate, hij die aanbieding voor zich beschouwt, als het eenig middel tot zijne redding, en vertrouwen oefent omtrent zijnen vriend en deszelfs getrouwheid, dan schept hij adem terwijl hij zich aan alle onrust blootgesteld vindt en blijft vinden, zoo lang

lang hij gehoor geeft of aan zekere hooggevoelendheid van zijn hart, die hem een weerszin hebben doet in het geholpen worden door een ander, of aan zekere twijfeling, of zijn vriend wel in staat zou zijn, wel gewillig zou blijven om zijn woord te houden. In zulk een geval blijft hij een ongelukkige en een slagtoffer van zijnen hoogmoed of van zijn wantrouwen.

Zeker zijn en blijven wij ook dit voor God in bedroefde tijden, wanneer door aantrekkelijkheid of ongeloof de vertroosting van Gods ons te klein zijn. Alleen gehoorgeving aan de verklaringen van een zorgend en vergoedend God, aan de zaligmakende liefde van eenen deelnemenden Verlosser, aan de vertroosting van den H. Geest, en eene eenvoudige omhelzing van dat alles, zal het hart tot lijdzame rust brengen in *stilheid en vertrouwen onze sterkte zijn*, (a) en wij dan getroost onzes weegs gaan, als wij het geloof van eenen Jakob oefenen, die zijnen Ontfermer vertrouwelijk afvroeg: *Gij hebt immers gezegd: Ik zal gewisselijk bij U weldoen?* (b)

Hier

(a) Jes. 30: 13.

(b) Gen. 32: 12.

Hier verwacht ik, dat een of ander mij antwoorden zal: » Ja had ik zulke Beloften » als Jakob, zulk eene vrijmoedigheid als hij, » kon ik zoo ligt berekenen, dat er voor mij » redding was als hij! maar ik heb die be- » paalde toezeggingen niet — ik vinde mij zoo » diep schuldig voor God, zoo onwaardig, » dat ik mij de Beloften des Euangeliums » niet durft toeigenen — en alles is daaren- » boven zoo donker, dat ik vooruit niet be- » rekenen kan, wie mij het goede zal doen » zien." Het is niet vreemd, dat zulke over- leggingen bij iemand opkomen. De reden is: Er is te veel onkunde, 1 omtrent *den aard der Goddelijke Beloften*. 2. omtrent de *vrijheid*, die wij hebben *om ze ons toe te eigenen*. En 3. omtrent de *wijze, waarop God zijne Beloften vervult*.

Wat 1, *den aard en natuur der Goddelijke Beloften* betreft, die zijn zeker tegen onze uitwendige droefenissen niet zoo bepaald als wel sommige Heiligen uit de Bijbelgeschiedenissen om bijzondere redenen ontvingen. Mij wordt bijvoorbeeld, als ik in krankheid ben, niet zoo bepaald beloofd, als aan Hiskia, (a)

dat

(a) Jes. 38. 5.

dat God *nog jaren tot mijnen leeftijd zal toevoegen*. Zoo wist David uit zijne zalving, dat hij onder alle vervolgingen van Saul niet sterven zou, dewijl hij eerst Koning moest worden. — Zoo hadden anderen Heiligen ook bepaalde toezeggingen, waarvan wij wel dat gebruik mogen maken, dat wij er, ter onzer bemoediging in ons geval, uit mogen besluiten, wat God zou *kunnen* doen, maar niet, dat God juist zoo iets bepaalds aan ons *zal* doen. Intusschen zijn de Beloften, daar wij nu in een tijd van bezwaar gebruik van mogen maken, toch van dien aard, dat wij er zulk eene besturing en beschikking van onze omstandigheden en van ons lot uit mogen verwachten, als met onze wezenlijke behoudenis in verband staat. *Hoe* onze weg zal afloopen, langs welke middelen de Heer redden, voor ons zorgen zal, hoe kort of hoe lang ons Lijden duren zal, of wij vóór of eerst door den dood onze verlossing zullen zien — dit alles moeten wij aan Gods wijsheid, vrijmagt en liefde gerustelijk overlaten, maar *dat* Hij zorgen, dragen en redden en zoo gewisselijk bij ons wel zal doen, dit is uit alle

zijne Beloften gewis, die wij dus in eenvoudigheid te omhelzen hebben. Zalig is toch een iegelijk, die gelooft.

Maar 2. Heeft nu een diep schuldig en onwaardig zondaar ook *vrijheid om daarvan voor zich gebruik te maken*? Hij heeft die gewisselijk en zoo volkomen, als hij ook vrijheid heeft om den van God bekendgemaakten Zaligmaker vertrouwelijk, op Gods Beloften, voor zich te omhelzen. Ik weet wel, omtrent die vrijheid van *Geloof op God te mogen oefenen*, heerschen verscheidene donkerheden en bedenkelijkheden, voornamelijk deze: of men, eer men vrijmoedigheid tot gelooven heeft, niet eerst eenig gevoel van schuld, eenige verootmoediging moet kennen? of men vooral als God ons om eenige zonde bezoekt, niet zekere mate van gedweeheid bij zichzelf gevoelen moet? of men niet eerst tot onderwerping moet zijn gekomen in beproevingen, of onder den weg van smarten, waarin God ons brengt? Ik zal hierop nog een weinig antwoorden: *Vooreerst*, dat men zeker dwaalt, als men denkt; God bedoelt door

zij-

zijne Beloften alleenlijk mijne geruststelling ,
 zonder tevens daarmede te bedoelen mijne
 teregtbrenging en de verbetering mijns harten ,
 als of men op die Beloften in vleeschelijke
 gerustheid daar mogt voortleven , zonder zich
 door Gods tuchtigingen te laten oefenen ,
 Neen ! die gedachten maakt God tot eenen
 dienaar der Zonde. Gods Liefde heeft in Zij-
 ne Beloften , zoo wel als in de beproevingen ,
 die Hij ons zendt , zeer zeker ten doel onze
 verbetering en verteedering , vooral wanneer
 zijne bezoeken ons overkomen , ter te
 huiszoeking van , of verootmoediging over
 eenige verkeerdheid. Omtrent die vernedering
 onverschillig te zijn , zou met dat genadig
 doelwit van Gods Liefde strijden. Wij kun-
 nen daarom ook bij deze gelegenheid niet te
 sterk bij U aandringen op getrouwheid , in u
 zelven te onderzoeken , of er ook welligt
 eenig kwaad bij U heerscht , of toegëvenheid
 aan eenige verdorvenheid , waaraan de Heer
 u ontdekken , en waarvan Hij u afbrengen wil.
 De ondervinding leerde te dikwerf , dat be-
 zoeken en beproevingen niet ophielden ,
 voor dat men daarover , even als David , in

den 32en Psalm, tot erkentenis en belijdenis kwam. Algemeene regelen kan men wel niet geven, of iemand met zulk een bijzonder doel ter tuchtiging in Lijden komt; het is intusschen duidelijk genoeg, zoodra wij ons zelve voor God beproeven; althans wie zich in Lijden Gode welbehagelijk wenscht te gedragen, zal uit zucht dat toch zijn hart hem niet veroordeele, bij die beproeving opregtelijk trachten te handelen — die beproeving niet ter loops, maar gezet en voor den Heere doen — vooral om des Heeren ontdekkend licht vragen, hetwelk als behoorende tot die Wijsheid, waarvan Jacobus spreekt H. 1, hem niet zal onthouden worden, als hij het begeert zonder twijfeling, zonder dubbelhartigheid. Maar even zeker is het, *ten tweede*, dat God ons tot die verootmoediging brengen wil *door* het Geloof aan Zijne Beloften, en dat zij zonder het Geloof ook nooit bij ons zal gevonden worden. Er mag zonder dat verlagenheid komen onder Gods handelingen, eene erkentenis dat men tegen Gods hand niet vermag, dat men God niet missen kan — eene erkentenis, die soms tot meer gevoelige

lige vernedering dienstbaar wordt gemaakt — maar dat kinderlijk bukken voor God, hetwelk ons geheel onder God doet staan — hetwelk ons zoo geheel gedwee voor Hem en Zijne onderwijzingen maakt — hetwelk ons gewillig maakt om ons door tuchtiging te laten oefenen, hetwelk ons dan in het bijzonder als wij op onze verzuchtingen om onderwijs in een of ander kwaad, waaraan God ons ontdekken wil, bij zekere zonden bepaald worden, die wij in ons lieten heerschen, kinderlijk weenen doet over het ongenoegen, dat wij Gode gaven nog meer dan over de smarten die ons treffen — dat bukken voor God, dat alleen Hem welbehagelijk is, en door een' Paulus (a) *eene droefheid naar God* genoemd wordt, is alleen eene vrucht des Geloofs aan Gods Beloften, en zijne Vaderlijke Liefde in Christus. Zoodanig dat Geloof gemist wordt, blijft er zekere verharding des gemoeds, althans harde gedachten over God, die het onmogelijk maken, voor God te bukken. Laat mij hier nog *ten derde* bijvoegen, dat nooit onze vrijmoedigheid, **het**

E 3

(a) 2 Kor. 7. 10.

het mogen gelooven, afhankelijk gemaakt wordt van eenig gemoedsbestaan in ons zelve, maar dat alle grond van vrijheid, te dien opzichte, in Gods Genade ligt, die in Christus ons tot een God wil zijn. God is in alles de eerste. *Wij hebben Hem lief omdat hij ons eerst heeft lief gehad.* (a) Hij is voor ons, wat Hij voor eene vlugtende Hagar was, *een God des aanzien*, (b) een opzoekend God, Hij brengt daarenboven alle de Beloften van zijn Verbond te gelijker tijd tot ons. Het is een dwaalbegrip, als men meent in het Geloof eenigermate te moeten gevorderd zijn, eer men Gods verdere toezeggingen mag omhelzen. In Christus schenkt God ons alle toezeggingen zamen, volkomene bevrijding van de zonde en hare gevolgen, *wijsheid, rechtvaardiging, heiliging, volkomene verlossing.* (c) Ons Geloof moet hieraan zich vasthouden en blijven vasthouden; dagelijks werkzaam in een vertrouwelijk vlugten tot Hem, in wien onze vrijmaking is. Zonder dat Geloof, zonder gedurige hervatting van dat Geloof, sma

(a) 1 Joan. 4. 19.

(b) Gen. 16. 13.

(c) 1 Kor. 1. 10.

ken wij niet zuiver den troost van het Evangelie. Wat de vrijheid om te mogen gelooven, ook in beproevingen te gelooven, en aan de vertroosting der Goddelijke Genade zich te verhechten, wat die vrijheid betreft, deze schenkt ons God vrijwilliglijk — ja *het is zijn Gebod zelfs, dat wij gelooven in den naam zijns Zoons.* [a]

Wat volgt nu uit al dit aangemerkte? Dit, dat, als wij in ons gemoedsbestaan nog dat bukken voor God en zijne bestellingen missen (waarop wij niet te zeer gezet kunnen zijn, omdat het Gods bedoeling is in ons te tuchtingen,) wij er wel met schaamte, en tot schuldbelijdenis, uit besluiten mogen, dat het ons nog te veel aan gelooven mangelt; maar dat het ons niet onvrijmoedig maken mag om met alle bezwaren in vertrouwen tot God te gaan — in tegendeel dat wij op de liefderijke uitloking Gods, ook ter verkrijging van dien ootmoed onder Gods hand, te eerder tot zijne Genade moeten vlugten, en met een dankbaar uitzigt op dien Hoogenpriester, die bij

E 4

den

[a] 1 Joan. 3, 23

den troon is, aan Gods ontfermingen ons vertrouwelijk aanbevelen.

En *hoe*, 3. zal God dan zijne *Beloften vervullen*? Zou hij op zulk eenen tijd, op zulk eene wijze, als onze wijsheid en verkiezing dit liefst had, ons redden, uitkomst geven? Neen — maar dan eerst en zoo alleen, als Hij voor ons het nuttigst keurt — dus ook niet dan, als wij het berekenen kunnen. Soms doet de Heer dit op het ongedachtste, soms door in ons oog tegenstrijdige middelen — alles, opdat het meerder blijke, dat God het doet. *Dragen en redden* zal Hij zeker, maar *dragen* door zijne bemoedigingen in den weg des Geloofs, *redden*, dan, als het zijn tijd is — is het niet hier op Aarde, het zal in den Hemel zijn, waar alle handelingen Gods eerst zuiver beoordeeld zullen kunnen worden en de uitkomst toonen zal, dat al zijn doen was Majesteit en Heerlijkheid, — dat somtijds onzen zin ons niet te geven, ons zalig was — dat onthouden somtijds geven was, en — dat, hoe donker ook onzen weg hier op Aarde was, alles heeft moeten medewerken tot onze toebereiding voor de Eeuwigheid, tot onze terugbrenging.

II. Komt het dus ter opbeurende ervaring van de kracht der Goddelijke vertroosting en allermeeft op de oefening des *Geloofs* aan, laat het dan ook uwe gedurige *betrachting* zijn in dat *Geloof te leven*, en daarin meer toe te nemen.

1. Eene dagelijksche gebruikmaking van het *Gebet* zij ten dien einde uwe liefste bezigheid, vooral, wanneer uwe omftandigheden dit niet volftrekt verbieden, in het stille en eenzame afzonderen voor God. Omftagtig behoeven wij voor God niet te bidden. Hij kent onze nooden beter, dan wij die Hem kunnen bloot leggen. Hij verftaat ons, al kunnen wij geene geregelde voordragt van woorden doen. Wij behoeven Hem niet te bewegen, want Hij heeft ons het bidden belast, niet omdat Hij het noodig heeft, maar opdat wij, ter onzer geruftftelling, die Waarheden van zijne Magt en Liefde, die Hij wil dat wij biddende erkennen zullen, voor onze aandacht zouden hebben en zoo Hem daarin vereeren. *Die zich ook hier toe afzondert tracht naar wat begeerlijks.* (a)

(a) Spreuk. 18 : 1.

Onze hoofdverzuchting moet intusschen vooral zijn, om den Geest des Geloofs, die ons voor de Goddelijke ontdekkingen en vertroostingën vatbaar maken en alle zijne wegen heiligen kan aan onze harten.

2. Bij de onderhouding des Gebeds, intusschen is het van zeer veel belang, naar *zuivere begrippen* te staan en *van de Beloften Gods*, en *van de gronden van vrijmoedigheid*, die wij hebben *ten gebruikmaking* van dezelve door het gestadig onderzoek des Bijbels en door het zoeken van zulk eenen omgang met anderen, die ons hierin tot opleiding kunnen zijn. De Bijbel moet uw Handboek zijn. Daarin spreekt God tot U, en dit moet de eenige grond van uw Geloof wezen. Kundige vrienden zullen U wel het een of ander Boek aanwijzen, waarin de onderrigtingen des Bijbels zuiver en beknopt bijeen gevonden worden; die kunnen ook U nuttig zijn, zoo wel als de verkeerung met zulken, die in drukwegen geoefend zijn en U uit ervaring van lietgene men dan aan den Heere heeft, kunnen bemoe-
di-

digen: de Bijbel blijve echter, bij alle errin-
neringen, die U gegeven worden, de grond-
slag uwer zielruste!

3. Laat U *door* zulke *verstrooiingen* niet *afleiden*, die aan de oefening van een gezet-
ten omgang met God en van het Geloof aan
Hem hinderlijk zijn. Ons gestel heeft uitspan-
ningen noodig. Gunt God ons daar gelegen-
heid toe, bijzonder na eenen weg van smar-
ten, dat wij die waarnemen met dankzegging
maar vooral dat die verademing ons te meer
aan God verhechte en ons te meerder daar-
naar staan doe, om toch der tuchtiging niet
te vergeten, maar met de ontvangene lessen
te gezetter nut te doen.

4. Vooral zij en blijve uwe hoofdgedachte
in en na beproevingen, dat wij hier *op reis*
zijn naar de Eeuwigheid, en wij dus tot on-
ze hoofdtaak hebben, in onze *toebereiding*
voor dezelve altijd bezig te zijn. Behalve dat
de gedachte wij zijn hier maar op reis, ons
alle de onaangenaamheden des levens te ligter
maken zal, zal zij ook nog dit voordeel heb-
ben, (naar mate wij er ons door laten be-
heerschen) dat wij in het beproeven van ons
zelf,

zelf, van onze vordering in gelijkvormigheid aan God en den Heer JEZUS CHRISTUS, en van onze toeneming in het geoefend worden door al Gods handelingen, steeds te ijveriger zullen zijn, geen vreemdelingen van ons zelve worden, maar ons meer aan den Heer zullen gewinnen om alzoo de zaligheden te smaken van hen, dien de Heer bij zijne toekomst zal vinden alzoo doende.

Dit geve ons de Vader der Barmhartigheid, om Zijns Zoons wil, door Zijnen Heiligen Geest. Amen!

I N H O U D.

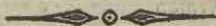
Men mag wel bedroefd zijn. . . .	bladz.	2
Onze Droefheid kan te verre gaan. . . .	—	4
Errinneringen tot regeling en matiging der droefenis	—	6
1. Er is geen Lijden, dan onder het hoog bestuur van God	—	6
2. God is vrijmagtig, ook in de bestelling van ons Lijden	—	8
3. De souvereine God beschikt alles met de hoogste wijsheid	—	9
4. Alle handelingen Gods zijn billijk en regtvaardig	—	11
5. In alle bezoeken handeld God met Liefde	—	14
Nuttigheden van het Lijden	—	16
Brief eener Weduwe	—	17
Nuttigheden van het Lijden voor Onbekeerden en toegebragte Christenen.	—	26
	Troost-	

Troostgronden in Lijden . . .	bladz.	38
1. Gods Algenoegzaamheid in Christus	—	38
2. De Teederheid waarmede God zich als een toevlugt voor Lij- denden ontdekt in Zijne Be- loften	—	41
3. Al wat ons in het Euangelie van Jesus Christus ontdekt wordt.	—	50
4. De vertroosting van den Hei- ligen Geest	—	59
Aanwijzing, nopens de wijze om van die Troostgronden gebruik te maken	—	61

Bij N. CORNEL, Drukker van het Nederlandsch-
 Zending-Genootschap te ROTTERDAM, zijn ge-
 drukt en worden uitgegeven de navolgende
 KLEINE STUKJES.

1. Euangelische Errinneringen aan zieken. à 3	St
2. Over het nuttig Kerkgaan	2 —
3. Over het doen van Belijdenis	2 —
4. Een woord voor Menschen, die niet ter Kerke kunnen gaan	2 —
5. Het Christendom beschaamd door Heidene .	2 —
6. Euangelische Erinneringen aan bedroefden .	3 —
7. Euangelische Erinneringen aan Vaders en Moeders.	4 —
8. Een woord aan Vaders en Moeders, welke een Kind ten Doop brengen	1 —
9. Over het allerbeste Boek	2 —
10. Onderwijs over het Bijbellezen	5 —
11. Levensgeschiedenis van den grootsten Man .	5 —
12. Iets over het Avondmaal	3 —
13. Opwekking tot den huisselijken Godsdienst .	3 —
14. Zamenspraak tusschen drie Vrienden over de wedergeboorte	1½ —
15. Het Leven van William Kellij	3 —
19. Drie zamenspraken, tusschen eenen Leer- aar en eenen Huisman	3 —
17. Het Dorp Eerenhoef, uit het diepst ver- val tot vorige welvaart hersteld	5 —
18. Het Nadeel van het bij de straat loopen der Kinderen	4 —
16. Waarschuwing tegen de Ontucht	6 —
20. Iets voor Herstelden uit Krankheid	4 —
21. Iets voor Gevangenen	7 —
22. Geschenk der Christelijke Liefde aan Kinderen	6½ —
23. Geschenk voor degene, die tot Lidmaten der Christelijke Kerk zijn aangenomen.	5 —

24. Heb ik wel genoeg voor de Eeuwigheid.	4	—
25. Tweede Geschenk der Christelijke Liefde voor Kinderen.	5	—
26. Voor Dienstboden	5	—
27. Over de Feesten	4	—
28. Iets voor Armen	2	—
29. Jezus de Geneesmeester van Krankten	2 ^{1/2}	—
30. Evangelische Erinneringen aan oude lieden	4 ^{1/2}	—
31. Verzameling van Leerzame Brieven en Op- wekkende Verhalen	4	—
32. Opwekking tot Weltevredenheid	4	—
33. Een goed woord aan Christenouders over de Opvoeding hunner Kinderen	4	—
34. De kracht des Geloofs, der Liefde en des Gebeds, of de Geschiedenis van August Herman Franke	3	—
35. Schets van het leven van Afrikaner, een Op- perhoofd bij de Namarquas in ZUID-AFRIKA	2	—
36. Waarschuwing tegen het Kwaadspreken.	2	—
37. Iets over de Zelfkennis.	4	—
38. Een woord van Onderrigting Troost ten gebruike in Sterfhuizen	4 ^{1/2}	—
39. Men doet niet, wat men kan	3 ^{1/2}	—
40. Iets over wanhoop	5	—
41. Waarom word ik niet beter	5	—
42. Wie zijn de gelukkigste Menschen hier op Aarde	4	—